

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงในพื้นที่สถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ คอยแบแล อำเภอมวกก่อย จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายพงศวิชัย ก้นทะวงศ์

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. วรทัศน์ อินทร์คัมพร	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล เศรษฐบุตร	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คำของ	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขุนอมแฮด หมู่ที่ 5 ตำบลสบโขง อำเภอมวกก่อย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 219 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 73.1) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 32.9) ไม่ได้เรียนหนังสือ (ร้อยละ 84.5) มีความรู้ความเข้าใจในภาษาระดับปานกลาง ส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 61.2 เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำการเกษตรจำนวน 1-2 คน ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (ร้อยละ 48.4) แหล่งที่มาของรายได้หลักคือเกษตรกรรมคิดเป็นร้อยละ 87.7 มีรายได้เฉลี่ย 3,001-4,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 72.6) มีขนาดพื้นที่ถือครองมากที่สุด 1 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 47.9 การศึกษาด้านการมีส่วนร่วมใน

กิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การปลูกป่า การป้องกันรักษาป่า การป้องกันไฟป่าและการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงพบว่าโดยภาพรวมในด้านการปลูกป่า การป้องกันรักษาป่าและการป้องกันไฟป่า มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ในด้านการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้พบว่า ภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับน้อยเนื่องจาก มีการศึกษาน้อยและมีความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์ป่าไม้ ความรู้ความเข้าใจในภาษาไทยมีไม่มากทำให้การสื่อสารลำบาก จึงทำให้ประเด็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม พบว่า อายุ ตำแหน่งทางสังคมและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Thesis Title Factors Affecting Participation of Karen Villagers in Forest Resource Conservation in Baelae Highland Agricultural Development Station, Omkoi District, Chiang Mai Province

Author Mr. Pongwit Kantawong

Degree Master of Science (Agricultural Extension)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Wallratat Intarucornporn Advisor

Associate Professor Dr. Suraphol Sreshthaputra Co-advisor

Associate Professor Dr. Soontorn Khamyong Co-advisor

Abstract

The objectives of this research aimed to study the karen's participation on irrigation management in Baelae Highland Agricultural Development Station and to analyze the relationship between personal characteristics, social and economic factors and their participation on irrigation management. The sample in the study was 219 people households in Omhad Village Omkoi District, Chiang Mai Province. Data was collected by questionnaires. The data analysis were apply statistic such as percentage, mean, maximum, minimum, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The results showed that most of the samples were male (73.1%) and their ages were between 31-40 years old (32.9%). Moreover, they were mostly uneducated (84.5%) as well as their language skill was just medium level. However, 61.2% had been trained about forest conservation, and 1-2 people from each agricultural household had received information about forest conservation from television (48.4%). The main income of the samples was from agriculture (87.7%), and the average income was approximately 3,001-4,000 baht per month

(72.6%). The maximum agricultural land owned by each agricultural household was mostly around 1 rai (47.9%). There were 4 aspects of the study of Karen's participation in the forest conservation activities including reforestation, forest protection, forest fire prevention and knowledge promotion of forest conservation aspects. Overall, reforestation, forest protection and forest fire prevention aspects were in moderate range, whereas knowledge promotion aspect was in low range. This might be because the majority of the samples was uneducated, lack of knowledge about forest conservation, and lack of Thai language skills, communication was a big problem. Therefore, the aspect of promoting about forest conservation was in low rate of participation. The hypothesis test to analyze the relationship between dependent and independent variables show that age, social position and forest conservation knowledge are associated with the participation in forest conservation at $P = 0.05$.